

DØVEPROSTEN
Den norske kirke

Justisdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
23 DES 2005	
SAKSNR.:	200504026
AVD/KONT/BEH:	LOV/ED/HI
DOK.NR. 97	ARKIVKODE:

Oslo 20.12.2005

HØRINGSUTTAELSE - NOU 2005:8 LIKEVERD OG TILGJENGELIGHET

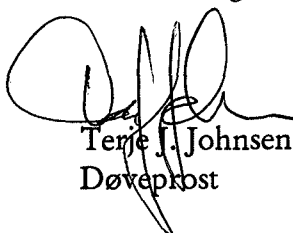
Det vises til brev fra Det kongelige Justis- og Politidepartement datert 7.7.2005 vedr. Høring - NOU 2005: 8 Likeverd og tilgjengelighet.

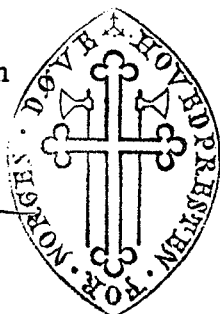
Døveprosten er medlem i Kirkerådets Nasjonal Gruppe for Funksjonshemmede. Det døvekirkelige arbeid har gjennom denne gruppen blitt bedt om å komme med skriftlige innspill til det høringssvar som Kirkerådet skulle gi på NOU 2005:8.

Da Det døvekirkelige arbeid ikke er en selvstendig høringsinstans ba Nasjonale Gruppe for Funksjonshemmede oss om å sende inn vår uttalelse direkte til Justisdepartementet.

Vedlagt oversendes høringsuttalelsen på NOU 2005:8 fra Det døvekirkelige arbeid utarbeidet av Døveprosten.

Med vennlig hilsen

Terje J. Johnsen
Døveprost

Maria Aase
Rådgiver

Terje Johan Johnsen

Døvekirken
Fagerborggt. 12
0360 Oslo

Tlf. kontor: 23334343
Tekst.tlf: 23334330
Fax: 23334350

Tlf.privat: 22617473
E-post: terjjohn@online.no
Mobil: 92831358

Privat adr.
Toppåsveien 8 b
1262 Oslo

e-post arbeid: terje.j.johnsen@dovekirken.no

HØRINGSUTTAELSE- LIKEVERD OG TILGJENGELIGHET NOU 2005.8

Det døvekirkelige arbeid opplever det som positivt at det nå arbeides for å vedta en egen lov som skal:

- sikre likeverd
- fremme like muligheter til samfunnsdeltagelse for alle uavhengig av funksjonsevne
- og hindre diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne.

Vi vil takke utvalget for arbeidet som er lagt ned i NOU 2005:8.

Det hadde vært ønskelig at Det døvekirkelige arbeid selv hadde vært høringsinstans i en så viktig sak for målgruppen.

Vi deler i all hovedsak de forslagene som utvalget legger frem, men vil gjerne komme med noen innspill fra et døvekirkelig perspektiv.

Døve er avhengige av å kunne kommunisere på sitt førstespråk, tegnspråk. De kan derfor ikke benytte tilbudene som gis i sin geografiske menighet. Dette har Den norske kirke tatt konsekvensen av. Det er opprettet 5 Døves menigheter i Norge. Disse legger til rette for at døve og sterkt tunghørte, døvblinde, døvblitte og deres familier og nettverk kan være med på ulike aktiviteter og tiltak i et miljø hvor det er en fullverdig kommunikasjon. Målet er at døve, innbefattet de andre grupperingene, kan ha en arena der de opplever seg likeverdige og akseptert som en språklig og kulturell minoritetsgruppe.

De 5 menighetene er samlet i et landsdekkende Døvekirkenes fellesråd og et landsdekkende prosti under Oslo bispedømme. Det er ansatt prester, kateketer, diakon og leke medarbeidere som i hørende menigheter.

Det er døvekirken i Oslo, Stavanger, Bergen, Trondheim, og bygges døvekirke i Tromsø som skal innvies i juni 2006. .

Målgruppen bor spredt over hele landet. Det betyr at det er få døve som har direkte tilgang til de jevnlige tjenestene som Døvekirken tilbyr. Døveprestene har en stor reisevirksomhet for å kunne tilby gudstjenester, hjelp ved kirkelige handlinger, hjemmebesøk, stevner og samlinger. Tilbudet kan likevel ikke sammenlignes med det kirkelige tilbudet andre har fra sin lokale menighet.

Vi ønsker i dette høringsnotatet å konsentrere våre innspill rundt de tre sentrale begrepene *tilgjengelighet*, *tilrettelegging* og *universell utforming*. Dette vil da primært belyses ut fra behovene for:

- døve som bor langt fra døvekirke (A).
- døve som bor i nærheten av en døvekirke (B),
- døve ansatte i Døvekirken (C).

TILGJENGELIGHET OG TILRETTELEGGING:

A - For døve som ikke bor i nærheten av en døvekirke vil det være viktig:

- at de vet om og kan få tilbud om jevnlig gudstjenester, betjening ved kirkelige handlinger i forbindelse med dåp, vigsel, begravelse og ved behov for sjelesorg, samtale eller hjemmebesøk. Døvepresten har ansvar for å betjene døve og/eller hans/hennes nærmeste familie.
Det er viktig at det gis informasjon om ordningen til ansatte i hørende menigheter.
- at de kan få oftere besøk av døveprest og andre kirkelig ansatte
Det betyr at bemanningen må økes, reisevirksomheten styrkes og muligheten for den enkelte døve til å delta på kirkelige arrangement må bli bedre.
Det bør være mulig for døve å få tilbud om 4 – 5 gudstjenester pr. år uavhengig av hvor i landet de bor. Det kan være både integrerte eller segregerte gudstjenester. Segregerte gudstjenester gir fullverdig kommunikasjon, men integrerte gudstjenester gir døve opplevelse av å være del av et lokalt menighets-fellesskap.
- at det kan tilbys faglig og geografiske tilrettelagte tilbud til døve barn, familier og eldre.
I dette inngår tilrettelagt tros- og dåpsopplæringstilbud til alle døve barn og deres foreldre – uavhengig av hvor i landet de bor.
Det betyr også samlinger og stevner for voksne og eldre døve. De er ofte isolerte, har vanskeligheter med å kommunisere med folk i nærmiljøet, og har behov for samlinger med personer i samme situasjon der de slipper kommunikasjonsproblemer
- at det sendes jevnlig gudstjenester, andakter og livssynsprogram på tegnspråk i alle TV-kanaler.
TV-mediet når ut til alle og det bør derfor ligge et spesielt ansvar på selskapene for å sende tilrettelagte program for målgruppen. Dette vil være et svært viktig tilbud utover det døveprestene og Det døvekirkelige arbeid kan gi.
Teksting/bruk av tolk i forbindelse med religiøse/kirkelige TV-program og TV overførte gudstjenester er også et viktig virkemiddel for å bedre tilgjengeligheten for døve.
- at det finnes tilgjengelige og faglig, godt kvalifiserte tolker som kan gi døve mulighet til å gå i begravelser, dåp og bryllup til andre enn den nærmeste familie. Tolkeutdanningen må gi slik kompetanse.

B – Døve som bor i geografisk nærhet til døvekirkene.

De som bor i geografisk nærhet av døvekirkene bør ha et tilnærmet likt kirkelig tilbud som alle andre. Alle aktiviteter i Døvekirkene skal i utgangspunktet være tilgjengelige for døve og sterkt tunghørte, døvblinde og døvblitte i ulike aldersgrupper, ved at tegnspråk benyttes, og at de ytre rammene i stor grad er tilrettelagt. Men, også døvekirkene må arbeide for at tilgjengeligheten hele tiden er best mulig, og at ulike sider ved virksomheten gjennomgås kontinuerlig.

- Det vil også være viktig å se på om tilbudene til døvblinde, døvblitte og døve med tilleggfunksjonshemminger kan forbedres.
- For døve som benytter seg av døvekirkens tjenester vil det være viktig at de ansatte har et så godt tegnspråk som mulig. Det må derfor legges til rette for at de ansatte kontinuerlig får mulighet for å øke sin tegnspråklige kompetanse ved å være i miljøet, delta på kurs og få nødvendig opplæring.
- Det er viktig med en gjennomtenkning av hvilke tilbud hørende barn av døve

foreldre skal få og likedan døve barn med hørende foreldre.

Døve foreldre tar med sine barn til gudstjeneste i døvekirkene. Disse barna er vanligvis hørende og de følger sine foreldre til kirke.

De døve barna har vanligvis hørende foreldre. Både barna og foreldrene mangler kontakt med døvekirkene frem til barna begynner på førskole.

- Det er også viktig at ulike hjelpemidler som teleslynge, god belysning, funksjonelle klær (i formidlingssituasjoner), og bruk av visuelle virkemidler blir en naturlig del av virksomheten.

Et annet viktig aspekt er:

Døve mangler et nærmiljø! Det er nesten ingen døve som har døvekirken i sitt nabolag, slik de fleste hørende har. Dette får konsekvenser for hvordan tilbudene organiseres, for frivillighet og for menighetsarbeidet.

De aller fleste døve kommer tilreisende til døvekirken.

C – Ansatte som arbeider i døvekirken

Det er svært viktig at flere døve blir ansatt i Det døvekirkelige arbeid. Det er viktig for at døve skal oppleve tilhørighet og identitet til egen kirke og for å få en fullverdig kommunikasjon.

Døve ansatte som arbeider i døvekirkene vil ha behov for:

- å kunne ha mulighet til å få den grunnutdanning som er nødvendig for å bli kvalifisert til å søke stillinger.
I denne sammenheng understrekes betydningen av god tolkehjelp til studiene, og et godt tilrettelagt veilednings-, rådgivnings- og studietilbud.
- menighetene bør gis mulighet til å ta imot praktikanter og ettåringer
- godt kvalifiserte tolker til arbeidsrelaterte forhold
dersom det er mulig bør det ansettes arbeidstolker/tegnspråkkonsulenter i det enkelte døvedistrikt.
- tekniske hjelpemidler som kan øke opplevelsen av mestring og likeverd
- spesielt tilrettelagte ordninger som gjør det mulig for dem å få relevant kompetanse i forhold til eget arbeid, for muligheten til egen kompetansebygging og for å kunne søke andre stillinger
- gode kommunikasjonsformer med aktører og samarbeidspartnere på og utenfor arbeidsplassen.
- Teksttelefon på egen PC er et viktig hjelpemiddel, men det må også legges til rette for at en kan ta i bruk billedtelefoni og 3G mobiltelefon.

Det er viktig at døve får en reell mulighet til å ta en grunnutdanning som er nødvendig for å bli kvalifisert som søker til stillinger i Den norske kirke.

Det er viktig å sette i gang tiltak som gjør det mulig for Døves menigheter å tilby veilednings- og praksisplasser til døve studenter, muligheter for ettåringstjeneste som kombinerer arbeid og studier og kateketstudier kombinert med jobb som barne- og ungdomsarbeidere.

Det bør tilrettelegges for spesielle studier som gir døve relevant kvalifikasjon til kirkelige stillinger i Døves menigheter.

UNIVERSELL UTFORMING:

Ved utbedring av eller ved bygging av offentlige bygninger, kirker (alle kirker, ikke bare døvekirker), menighetshus og tilhørende uteområder, blir det særlig viktig å tenke på:

- fysisk tilgjengelighet
- lysforhold
 - unngå motlys
 - personers plassering
 - lysskjerming
- akustikk
- teleslynge
- plassering av stoler (viktig at alle kan se godt – se hva som sies)
- og å skape gode forhold for visuelle kommunikasjon
 - at det er mulig å oppfatte mest mulig med øynene
 - at informasjon gis visuelt og skriftlig, digitalt
 - at kommunikasjon også kan skje ved å benytte kropp, bevegelse, lukt, form og farge